

Rynek pasz w Polsce, jego zaplecze surowcowe i kwestie bezpieczeństwa, Warszawa 22 maja 2014

Zastosowanie śruty rzepakowej, makuchu i nasion rzepaku w żywieniu kurcząt brojlerów

Stefania Smulikowska

Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego
PAN, Jabłonna

Wstęp

- W żywieniu drobiu i świń można używać nasion, makuchów i poekstrakcyjnej śruty rzepakowej
- Nasiona są głównie źródłem tłuszczu, śruta źródłem białka, makuchy białka i tłuszczu
- Warunek – poziom glukozynolanów nie powinien przekraczać 1-1,5 mmol/kg mieszanki

Wartość odżywcza śruty, makuchu i nasion rzepaku

Pasza	Białko %	Tłuszcz %	Cukry %	EM, brojlery MJ/kg
Śruta rzepakowa	33,7	2,3	7,7	6-7,8
Makuch rzepakowy	27-32	15-10	6	10-13
Nasiona rzepaku	19	43	5	17,5
Śruta sojowa	43-48	2-3	8,5	9,3

Kwasy tłuszczowe w paszach brojlerów, % sumy

Pasza	Tłuszcz %	18:2 _{n-6}	18:3 _{n-3}	n-6/n-3
Kukurydza	3,7	56,5	1,0	56,5
Pszenica	1,5	56,4	5,9	9,5
Śruta sojowa	2,0	53,1	7,4	7,2
Śruta rzepakowa	2,0	20,5	9,8	2,1
Nasiona rzepaku	43	20,5	9,8	2,1

Wpływ technologii na wartość odżywczą pasz rzepakowych

- Makuch – tłoczenie, wpływ niewielki
- Śruta rzepakowa – tłoczenie, ekstrakcja, tostowanie
- Wpływ dodatni (inaktywacja mirozyny, obniżenie toksyczności glukozynolanów)
- Wpływ ujemny (inaktywacja fitazy, obniżenie zawartości cysteiny i dostępności lizyny)

Składniki mineralne

Pasza	Ca, g/kg	P, g/kg	P fityn /P, %	Aktywność fitazy, U/kg
Śruta sojowa	3,4	6,2	60	20
Śruta rzepakowa	8,3	11,4	60	10
Makuch rzepakowy	6,8	9,6	44	400
Nasiona rzepaku	4,7	6,6	60	400

Zawartość aminokwasów, % białka

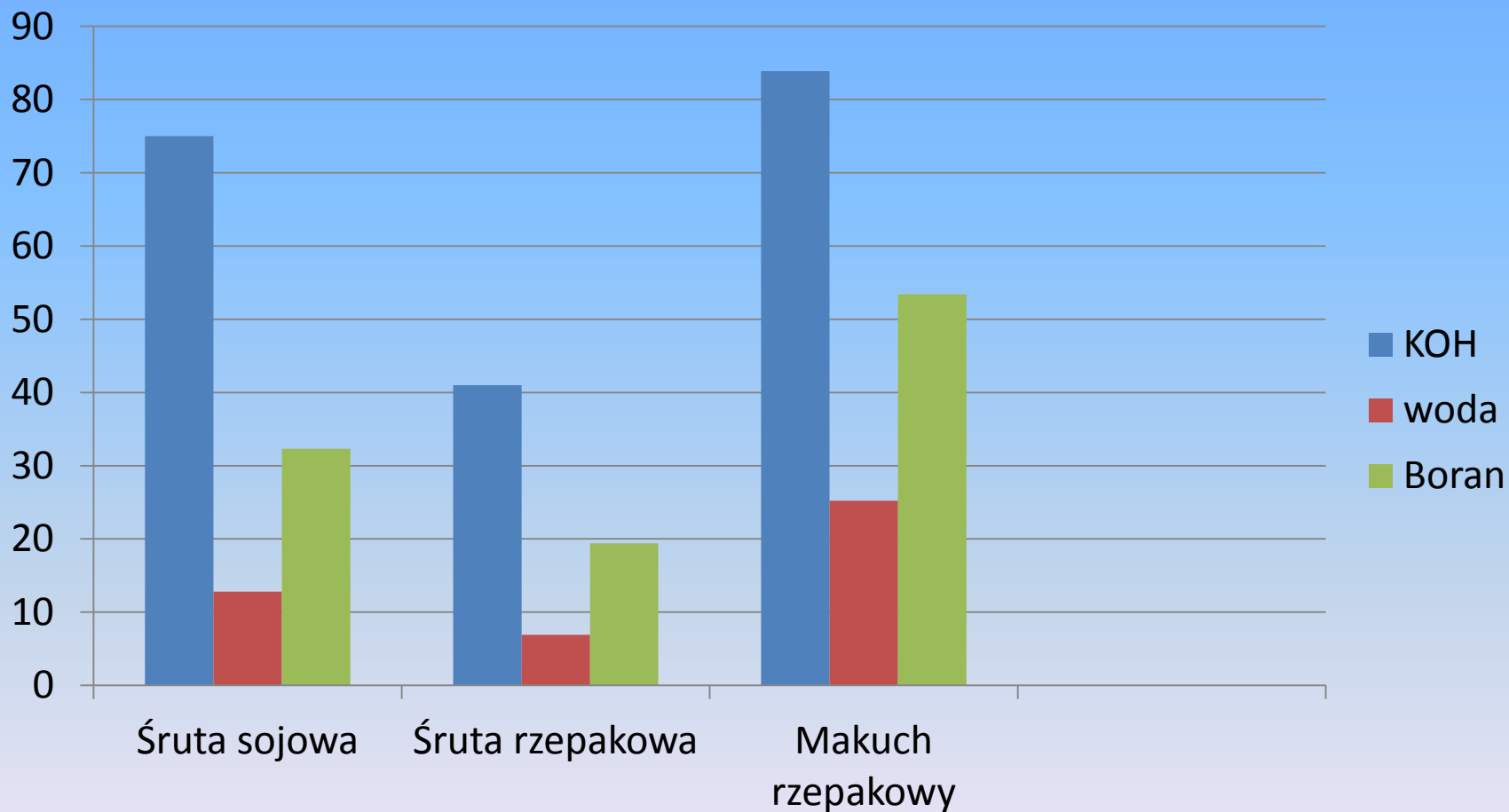
Pasza	Lizyna	Met + Cys	Treonina	Tryptofan
Nasiona rzepaku	6,2	4,7	4,8	1,3
Śruta rzepakowa	5,3	4,5	4,3	1,2
Śruta sojowa	6,1	2,9	3,9	1,3

Wyniki doświadczenia na kurczętach brojlerach

- Makuch (M) i śruta (Ś) zakupione w 2013
- Zawartość białka, % – M 32, Ś 33
- Zawartość tłuszczu, % - M 9,1; Ś 3,9
- Udział w mieszankach,%- M 25,6; Ś 25
- Mieszanki Grower/Finisz z M i Ś uzupełniano dodatkiem : 0,7/0; 1,2/0,4; 1,6/0,8; 2,1/1,2; 2,6/1,6 g lizyny/kg
- Mieszanki skarmiano od 8 do 35 dnia życia kurcząt, obliczono wyniki odchowu, kurczęta ubito, zważono wątrobę i tarczycę

Rozpuszczalność białka *in vitro*, %

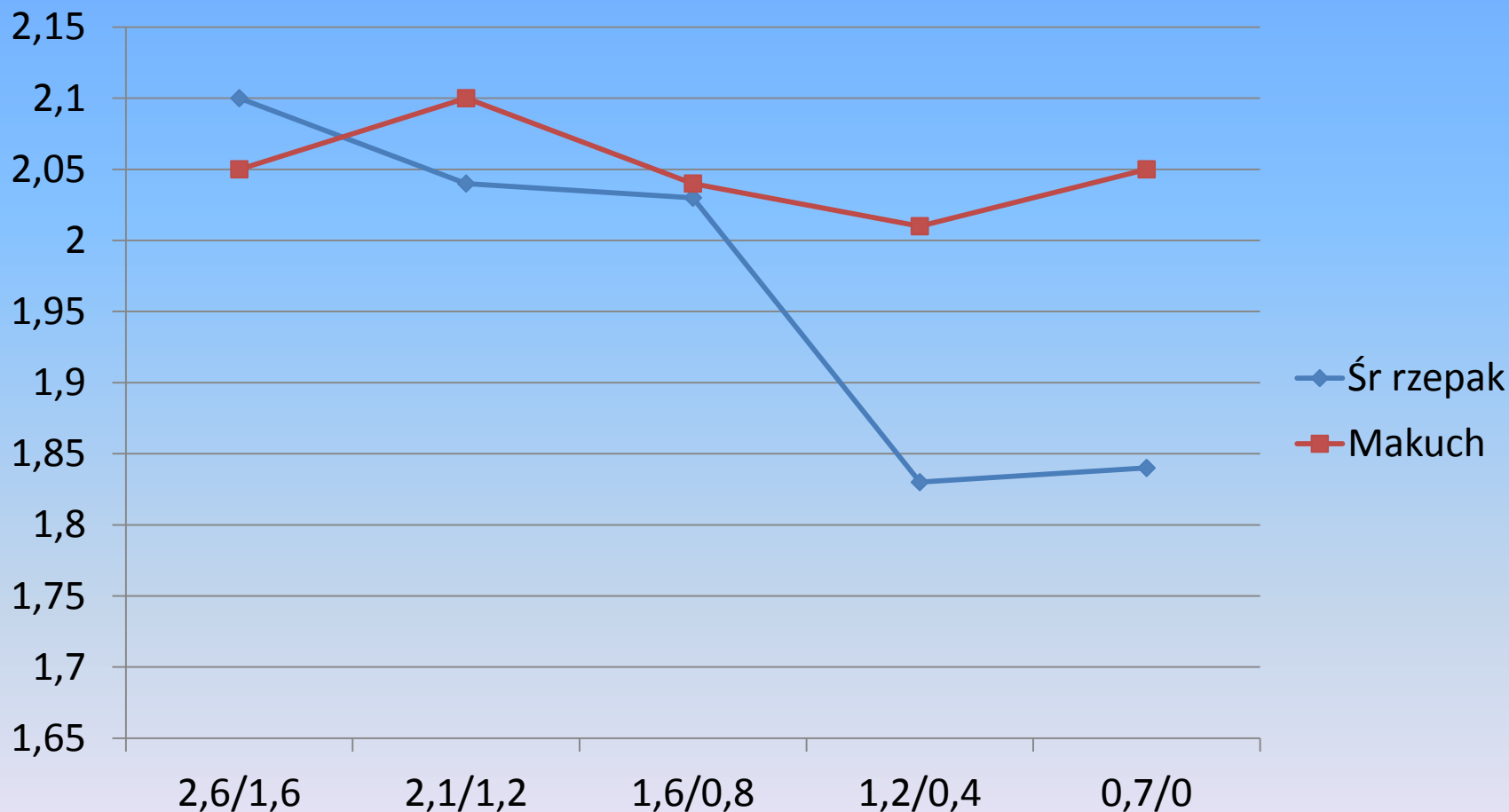
Komentarz

- Rozpuszczalność białka w 0,5% KOH przesądza o przydatności śrut poekstrakcyjnych w żywieniu różnych gatunków zwierząt, gdyż jest skorelowana ze stopniem uszkodzenia cysteiny i lizyny. Lizyna przy ogrzewaniu w obecności wilgoci tworzy tzw. związki Maillarda, nie trawione przez zwierzęta monogastyczne. Śruty stosowane w żywieniu drobiu i świń powinny się charakteryzować rozpuszczalnością większą niż 50-55%, w żywieniu przeżuwaczy w granicach 45-50%, rozpuszczalność niższa od 45% świadczy o poważnym uszkodzeniu białka.

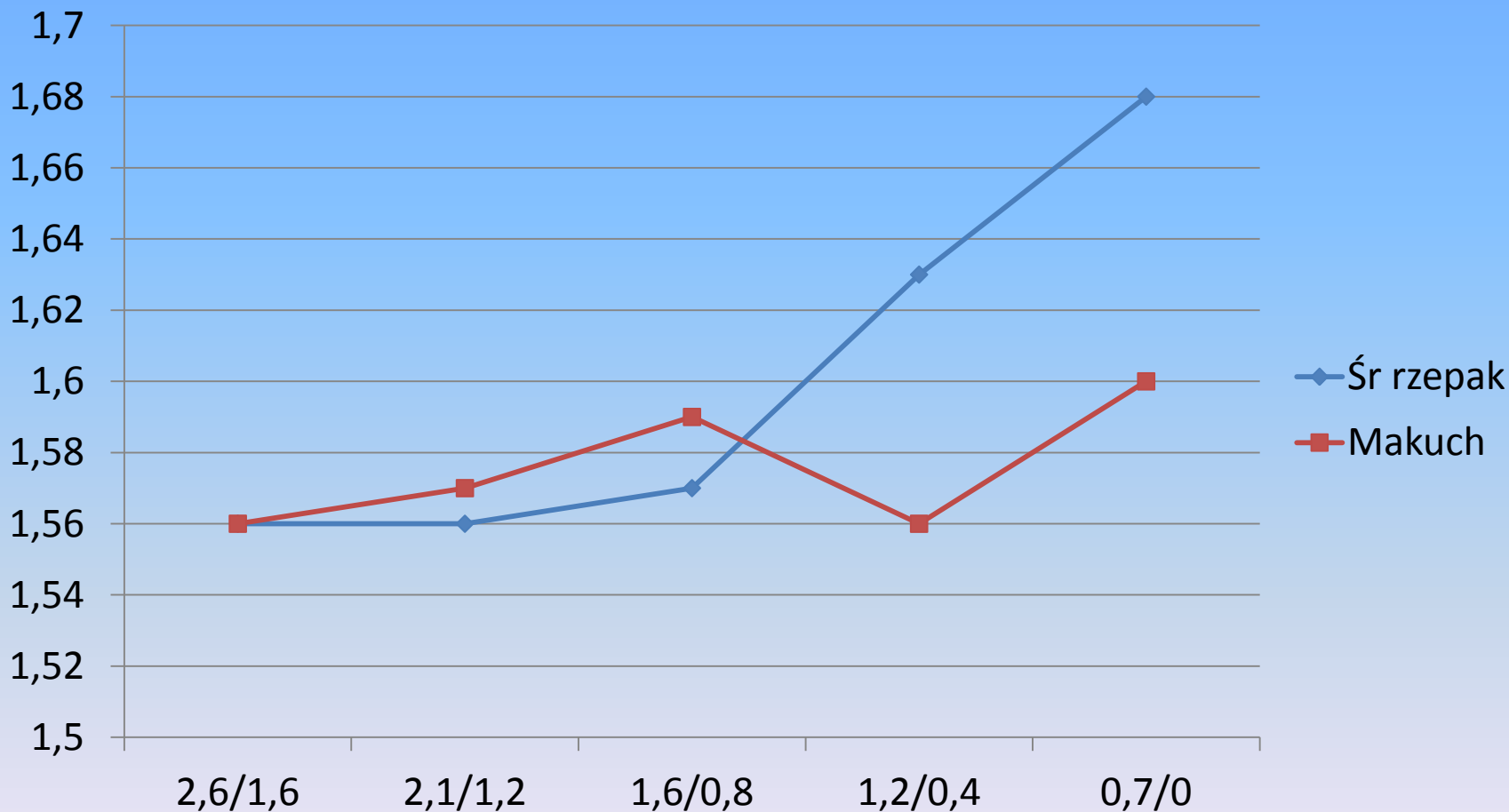
Lizyna dostępna, g/100 g białka

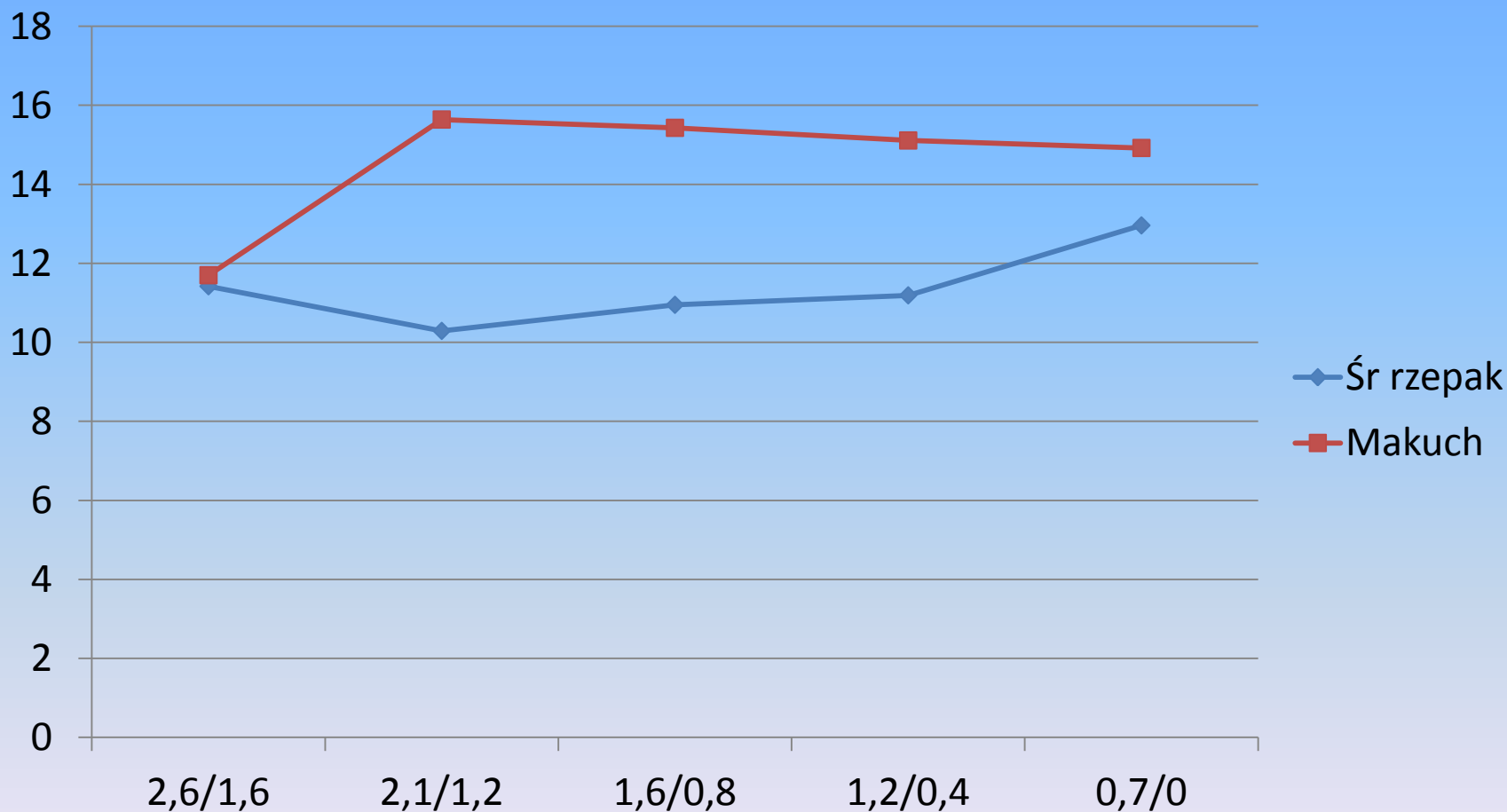
Przyrost masy ciała kurcząt (8-35 dzień), kg w zależności od dodatku lizyny, g/kg diet G/F

Zużycie paszy, kg/kg przyrostu w zależności od dodatku lizyny, g/kg diet G/F

Masa tarczycy, mg/100g masy ciała w zależności od dodatku lizyny, g/kg diet G/F

Podsumowanie

- Brak różnic w wynikach odchowu przy stosowaniu diet z makuchami i śrutą rzepakową uzupełnionych lizyną powyżej 1,6/0,8 g/kg (G/F) świadczy o niskiej zawartości glukozyolanów w nasionach rzepaku użytych do przerobu
- Makuchy mogą być zatem zalecane do użycia w żywieniu świń i drobiu w gospodarstwach ekologicznych

Podsumowanie (cd)

- Należałoby postulować aby śruta rzepakowa była sprzedawana z atestem rozpuszczalności białka w 0,5% KOH gdyż:
- Mieszanki ze śrutą przegrzaną wymagają większego dodatku lizyny
- W procesie tostowania ulega inaktywacji nie tylko mirozynaza ale także fitaza, co obniża wykorzystanie fosforu ze śruty rzepakowej